

Cirkulärnr: 1991:161
Diariernr: 1991:2439
Handläggare: Lars Munters
Avdsek: R
Datum: 1991-11-11
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Inför valet av kommunala revisorer
Bilagor: PM 1991-11-11 Inför valet av kommunala revisorer

Inför valet av kommunala revisorer

SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige ska inom kort bl a välja revisorer för granskning av styrelser och nämnder. Det är viktigt att man vid dessa val iakttar de speciella reglerna om revisorsjäv. För kännedom och beaktande översänds en PM innehållande reglerna inom detta område. Valberedningen bör om möjligt tillställas en kopia av detta cirkulär liksom presidiet i kommunfullmäktige.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Komrev, Kommunförbundets revisionsavdelning

Lars Munters

BILAGA

Inför valet av revisorer m m

VAL AV REVISORER

a) Jävsregler för kommunala revisorer

Inför valet av revisorer och övriga förtroendevalda är det av vikt att beakta innehållet i 9 kap 4 § kommunallagen och närmare informera om innebörden av detta stadgande. Inledningsvis vill vi påminna om ett avgörande i regeringsrätten (RÅ 1973 C 28), som i korthet innebär följande.

Kommunfullmäktige valde en person dels till suppleant i byggnadsnämnden, dels till revisor. Beslutet överklagades varvid klaganden bl a framhöll att valet skett utan att fullmäktige gjort någon som helst inskränkning av den nyvalde revisorns granskningsområde. Fullmäktige borde, menade klaganden, ha undantagit byggnadsnämnden från det område revisorn hade att granska. Regeringsrätten delade klagandens uppfattning och konstaterade att uppdraget som revisor hade förfallit i sin helhet.

Lagens innehåll och nyss nämnt rättsfall medför att följande synpunkter måste beaktas i samband med val av revisorer:

1 En ledamot eller ersättare i styrelse eller nämnd eller den som eljest får en befattning som innebär redovisningsskyldighet till kommunen kan inte väljas till revisor. Detsamma gäller om den föreslagna revisorns make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller annan närstående genom ledamotskap eller ersättarskap eller liknande är redovisningsskyldig till kommun.

Finns det då något sätt att lösa detta problem om det under alla förhållanden är nödvändigt att utse vederbörande till revisor? Lösningen är att fullmäktige uttryckligen vid valet av

revisorn med stöd av 9 kap 4 § kommunallagen undantager denne från granskningen av den "känsliga" nämnden eller verksamheten. Det är sålunda inte tillräckligt att revisorerna själva gör en intern arbetsfördelning. För att en gruppindelning ska lösa jävsfrågorna måste den beslutas av fullmäktige.

2 Av minst lika stor vikt är att beakta att jävsreglerna iakttages under hela den kommande mandatperioden. Skulle exempelvis maken till en revisor under år 1992 inväljas i kulturnämnden, förfaller revisorsuppdraget för revisorn.

Möjlighet finns då att förräta ett fyllnadsväl, varvid samma revisor kan väljas på nytt, denna gång med undantag för granskningen av kulturnämndens verksamhet. Med hänsyn till här angivna regler är det viktigt att komma ihåg att enligt 9 kap 2 § kommunallagen minst tre revisorer ska granska all verksamhet.

3 Undantag från vad som här sagts gäller för ledamöter och suppleanter i fastighetstaxeringsnämnd och försäkringsnämnd. Dessa organ är inte kommunala nämnder i kommunallagens mening.

b) Kommunfullmäktigeprotokollets formulering

I 3 kap 8 § kommunallagen stadgas att revisorerna väljs för granskning av den verksamhet som bedrivs inom en nämnds eller fullmäktigeberednings verksamhetsområde. Ur informationssynpunkt är det av vikt att man i fullmäktiges protokoll från valet av revisorer har en formulering som nära ansluter till lagtexten.

Det är sålunda viktigt att de hittills förekommande skrivningarna om val av revisorer "för granskning av kommunens räkenskaper" utgår, eftersom uppdraget som revisor är betydligt mera omfattande än sistnämnda formulering kan ge intryck av.

c) Revisionsuppdragets omfattning

Det kommunala revisionsuppdraget begränsar sig till att avse de kommunala nämndernas verksamhet. Uppdrag att granska olika föreningar, t ex bostadsrättsföreningar, faller utanför detta uppdrag. Man kan sålunda inte påtvinga en kommunal revisor ett uppdrag vid sidan av granskningen av den kommunala verksamheten. Av denna anledning får man därför söka komma överens med vederbörande revisor om villkoren för detta ytterligare uppdrag.

ANSVARSRÅGAN UNDER VALÅR

Enligt 9 kap 16 § kommunallagen ska frågan om ansvarsfrihet behandlas senast under december månad året efter det år som revisionen avser. Detta innebär att nyvalda fullmäktige kan komma att avgöra frågan trots att revisorerna valts av den tidigare fullmäktigeförsamlingen. Revisorerna fortsätter givetvis sin granskning under hela valåret, varefter det naturligtvis blir helt ofrånkomligt att frågan om ansvarsfrihet för t ex 1991 års verksamhet kommer att avgöras av nyvalda fullmäktige. I kommunallagens revisionskapitel talas enbart om fullmäktige och den omständigheten att fullmäktige kan förändras till sin sammansättning vid allmänna val, beaktas icke i detta sammanhang.

PERSONKRETSEN

För att uppfylla kommunallagens krav på hur revisorerna ska fungera, är det av vikt att man vid nomineringarna beaktar de förtroendevaldas kunskaper inom det kommunala området. Vi måste alltså komma bort ifrån vaneföreställningen att vissa yrkesgrupper är speciellt lämpliga på grund av sin yrkesbakgrund. Det är också nödvändigt att betona att de förtroendevalda revisorerna är politiskt valda och inte valda för eventuell sifferkunnighet o dyl.

JÄV I KOMMUNFULLMÄKTIGE VID VALET

Kommunallagen stadgar att den som är ledamot eller ersättare i styrelser och nämnder inte får delta i valet av revisor eller revisorsersättare. Vi vill mot denna bakgrund påvisa fördelen med att genomföra revisorsvalet före valen till styrelser och nämnder. Alla ledamöter i fullmäktige är då odiskutabelt behöriga att deltar i revisorsvalet (se bl a Kaijser/ Riberdahl: Kommunallagarna II, sid 559).